

NOWINY TECHNICZNE

Dodatek do Przeglądu Technicznego

ROK II.

WARSZAWA, 17 października 1928 r.

№ 42

MELJORACJA POLESIA.

Oddawna już zagadnienie meljoracji Polesia stanowi sprawę, która wzbudza duże zainteresowanie sfer technicznych, gospodarczych i rządowych. Doniosłość przysporzenia Rzeczypospolitej olbrzymich terenów ziemi uprawnej na miejscu dzisiejszych bagien nie ulega dla nikogo wątpliwości i jedynie olbrzymie koszta tego ogromnego przedsięwzięcia stanowią przeszkodę ku jego realizacji.

Zanim wszakże znajdzie się możliwość uzyskania w jakikolwiek sposób potrzebnych na meljorację Polesia środków, należy mieć dokładnie opracowany program pracy i projekt techniczny jej wykonania. Jest to zadanie, którego może się podjąć jedynie Rząd, ze względu na swe obowiązki naturalne i dostępne mu środki. Na tę też drogę wstąpił ostatnio Rząd Polski, tworząc przy Min. Robót Publ. specjalne biuro meljoracji Polesia (rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 15 lutego r. b.).

Postawienie tego pierwszego kroku z jednej strony, a zwołanie do Warszawy w ostatnich dniach Zjazdu w sprawach meljoracji Polesia — z drugiej, skłania nas do podania garści wiadomości o organizacji i zadaniach wspomnianego wyżej Biura, wedł. danych ogłoszonych przez jego kierownika, inż. Pruchnika¹⁾.

Celem więc Biura, noszącego nazwę „biura projektu meljoracji Polesia”, jest, w myśl cytowanego wyżej rozporządzenia, „opracowanie planu ogólnego meljoracji Polesia”. Na wykonanie tego zadania wyznaczono termin — 4-letni, a jego koszt ustalono na 6 000 000 zł.

Pod nazwą Polesia rozumie się Polesie geograficzne, t. zn. obszar, obejmujący, prócz województwa Poleskiego, również części województw Wołyńskiego, Białostockiego i Nowogródzkiego. Obszar objęty ustalonemi już szczegółowo przez „biuro projektu” granicami wynosi 56 620 km², czyli prawie 1/7 Rzeczypospolitej, a pole moczarów i bagien w obrębie Polesia geograficznego wynosi w przybliżeniu 16 540 km² (1 654 000 ha).

Do osuszenia tego obszaru, trzeba będzie wykonać ok. 6600 km nowych kanałów osuszających podstawowych, przyjmując średni odstęp pomiędzy kanałami 2,5 km. Prócz tego potrzeba będzie przeniwelować, a następnie uregulować i pogłębić ok. 5694 km rzek i potoków. Razem więc długość rzek, potoków i kanałów, które będą objęte projektem, wyniesie w przybliżeniu 12 310 km. Wykonanie robót regulacyjnych przez Państwo całkowicie kosztem Skarbu, lub przy wydatnej pomocy Skarbu (zapomogi bezzwrotne w wysokości 40—50% kosztów, w myśl ustawy o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych) doprowadzi do meljoracji ogólnej rozważanego obszaru. Natomiast t. zw. meljoracje szczegółowe nie będą objęte projektem i wykonywać je mają zainteresowani właściciele własnym kosztem, przy pomocy kredytu państwowego. Pro-

jekt generalny ma jednak wskazać, gdzie i jakie meljoracje szczegółowe będą konieczne i pożądane. Wogóle projekt ma być opracowany tak, by można było na jego podstawie sporządzić nietylko kosztorys, obliczyć rentowność całego przedsiębiorstwa, lecz nawet bezpośrednio przystąpić do robót wykonawczych.

Biuro opracowania projektu dzieli się na 6 referatów: 1) ogólno-administracyjny, 2) meljoracyjny, 3) zdjęć geodezyjnych, 4) hydrograficzny, 5) rolniczo-torfowy, 6) geologiczny. Same zaś studia nad opracowaniem projektu składają się z 3-ch głównych działów: a) studjów inżynierskich, b) rolniczo-torfowych i c) geologicznych.

Ponieważ oparcie projektu na wykonaniu planu warstwowego wymagałoby o wiele dłuższego czasu i odpowiednio większych kosztów, przeto Biuro zdecydowało się na metodę uproszczoną, polegającą na obejrzeniu tylko miejscowości przez inżyniera, zaprojektowaniu trasy potoku z uwzględnieniem warunków terenowych i gospodarczych, wreszcie na pomierzeniu jej i zniwelowaniu, ustawiając co 4—5 km repery. Nowa trasa ma być w końcu wrysowana na mapach 1:25 000 i 1:100 000.

Co się tyczy pomiarów ścisłych, to triangulacja metodyczna dla całego Polesia przeprowadzona nie będzie, narażenie zaś wykonana ma być tylko triangulacja węzła pińskiego. Prace triangulacyjne, obejmujące obszar 5000 km², już rozpoczęto. Poza tem wykonane będą zdjęcia tachymetryczne większych rzek, uzupełnione ewent. zdjęciami lotniczymi.

Badania geologiczne mieć będą — z natury rzeczy — znaczenie doniosłe dla całej pracy. Jedną bowiem z zasadniczych przyczyn zabagnienia Polesia jest jego podłoże geologiczne i wynikający stąd stosunek wód wglębnych do układu i rodzaju uwarstwień. To też utworzono — na podstawie odbytej konferencji geologów — Poleski Komitet Geologiczny, złożony z geologów oraz hydrologów i gleboznawców, zorganizowano 4 grupy geologiczne i przydzielono im odpowiednie tereny pracy. Studja Komitetu obejmą obszar nieco większy niż Polesie geograficzne, bo 60 000 km².

Wreszcie, dla przyszłego wyzyskania Polesia w kierunku rolniczym, prowadzone będą studja rolnicze i torfowe. Studja te mieć będą na celu wyjaśnienie, jaki rodzaj gospodarstwa rolnego będzie dla danych terenów najodpowiedniejszy i najbardziej ekonomiczny. Odpowiedź na to pytanie wymaga studjów gleboznawczych, opartych na stacjach doświadczalnych, rolniczo-leśnych i torfowych.

Oto w krótkich zarysach program prac nad ułożeniem projektu meljoracji Polesia. O ile są one ujęte trafnie w zasadzie i w wykonaniu (np. dobór personelu), rozważyć dopiero co Zjazd specjalny i wskaże dalszy bieg pracy. Narażenie zdaje się budzić pewne wątpliwości przyjęta przez Biuro „metoda przybliżona” projektowania regulacji rzek, niektóre podstawy organizacji Biura, jak naprz. przeciążenie go — i tak obciążonego ogromnym zadaniem — całym szeregiem badań, które mogłyby wykonać istniejące już instytucje ogólnokrajowe (Inst. Geologiczny, Inst. Meteo-

¹⁾ Inż. Rolna, 1928, zes. 5.

rologiczny, Centr. Biuro Hydrograficzne i t. d.)²⁾, zamierzenie wreszcie wyłącznie rolniczego wyzyskania zasobów torfu, a więc brak studjów energetycznych na rozważanym terenie.

MIĘDZYNARODOWY ZJAZD OPAŁOWY Wszechświatowej Konferencji Energetycznej.

Dn. 6-go b. m. zakończono obrady Międzynarodowego Kongresu Opałowego, zwołanego do Londynu na okres od 24 września do 6 października r. b., pod postacią zjazdu częściowego Wszechświatowej Konferencji Energetycznej.

Jeżeli się zważy obszerny zakres zagadnień, objętych tym Kongresem, znaczenie techniczne i gospodarcze rozpatrywanych tam kwestyj wydobywania, przeróbki i wyzyskania różn. rodzajów paliwa, wreszcie udział pierwszorzędnych sił fachowych w opracowaniu referatów i dyskusji na zebraniach, to doniosłość tego Zjazdu stanie się jasną.

Meritum spraw, omówionych na Zjeździe, podamy niżej na innem miejscu naszego wydawnictwa, tu zaś ograniczymy się jedynie do garści wiadomości ogólnych o rozważanej Konferencji. A więc ilość nadesłanych referatów wyniosła przeszło 170, zaś liczba uczestników Zjazdu — przeszło 1000 osób. Zebrania poszczególnych sekcji (których było 30), poświęcone były prawie całkowicie dyskusji, bowiem tylko na wstępie każdego zebrania streszczał referent generalny wszystkie referaty danej sekcji, udzielając im wszystkim zaledwie 10—15 min czasu. Referaty generalne, jak również referaty oryginalne, były wydrukowane zawczasu i dostępne dla uczestników zebrań (pierwsze — bezpłatnie, drugie — za niewielką opłatą). Dyskusja więc mogła się rozwinąć swobodnie i byłaby zupełnie wyczerpująca, gdyby nie to, że przestudjowanie zawczasu wszystkich przydzielonych danej sekcji referatów było nieraz zbyt uciążliwe, ze względu na ich ilość i objętość, a referat generalny streszczał je nieraz zbyt pobieżnie. Mimo to, w wielu wypadkach widać było, iż uczestnikom dyskusji udawało się przygotować się odpowiednio do wymiany zdań na poruszane tematy i, jakkolwiek tak wiele czasu przeznaczano na wymianę poglądów, jednak przeważnie musiano się uciekać do ograniczenia czasu przemówień do 7 lub 5 min. ze względu na wielką ilość mówców. W niektórych wypadkach — jak to zwykle bywa — poziom dyskusji nie był dość wysoki, wielu jednak mówców uzupełniło prace Zjazdu licznymi i cennymi uwagami i przyczynkami.

Polskie prace, złożone przez Polski Komitet Energetyczny w liczbie 10, zgrupowano w 6 referatów³⁾. Spotkały się one z przychylnym przyjęciem, a na ich tle zgłoszono 2 wnioski do dalszej dyskusji: jeden o przyjęciu wartości 6320 Kal, jako wartości opałowej „węgla normalnego”, mającego służyć jako międzynarodowy miernik porównawczy, drugi — o wprowadzeniu statystyki rozchodu węgla w kolejnictwie w odniesieniu do pracy wyrażonej w tkm, nie zaś do parowozu-km. Z innych wniosków wymienić należy propozycje niemieckie: a) ustalenia, jaka wartość opałowa (górna, czy dolna) ma być przyjęta za miarodajną do oceny sprawności instalacji, i b) ujednostajnienie nomenklatury i metod badania paliw ciekłych oraz wniosek szwedzki — o ujednostajnieniu metod badań i klasyfikacji węgla.

Z pośród spraw rozpatrywanych przez Zjazd, największe zainteresowanie wywołały zagadnienia racjonalnego

²⁾ Por. odnośne uwagi Prof. D-ra A. Rożańskiego (Inż. Rolna, 1928, zesz. 5), który nadto przestrzega przed zbyt pośpiesznym tempem w myśl zasady: „prędko, choćby nieco gorzej”, podnosząc, że w tak ważnej sprawie służniejszej było trzymać się zasady: „lepiej pomału, a dobrze”.

³⁾ Prace te ukażą się obecnie w Spraw. i Pracach PKEn przy „Przeł. Techn.”

wyzyskania paliwa do produkcji energii, destylacja węgla w niskich temperaturach, zastosowanie pyłu węglowego do opalania kotłów parowych, zagadnienia silników spalinyowych, mieszanek spirytusowych (aczkolwiek złożony był tylko 1 referat na ten temat), przesyłanie i przeróbka gazów, wreszcie metody eksploatacji torfowisk.

Nie mniej zainteresowania budziły zorganizowane dla uczestników Zjazdu wycieczki: do jednej z gazowni miejscowych, do jednej z elektrowni, do portu Londyńskiego, do National Physical Laboratory, do stacji badań paliwa w Greenwich, wreszcie — do jednej z kopalń węgla w pobliżu Newcastle.

Obok pracownicy spędzanych zebrań dyskusyjnych Zjazdu, zorganizowano kilka okazałych zebrań towarzyskich, m. in. przyjęcie wydane przez Rząd W. Brytanji, bankiet wydany przez przewodniczącego Board of Trade p. Cunliffe Lister'a, oraz przyjęcie zorganizowane przez Lorda Melchett'a (p. A. Mond'a). Przyjęcie honorowego przewodnictwa Kongresu przez Markiza Reading'a (b. wicekróla Indji) oraz wygłoszenie przemówienia wstępnego na zebraniu inauguracyjnym Zjazdu przez Sir'a Roberta Horne'a (b. kanclerza Skarbu) świadczyło o tem, że W. Brytanja uważała Zjazd ten za zdarzenie doniosłe i chciała mu nadać charakter możliwie uroczysty.

HAMULCE HYDRAULICZNE DLA PŁATOWCÓW.

Dotychczas hamowanie płatowców przy lądowaniu odbywało się zapomocą tarcia ostrogi, przymocowanej do ogona samolotu, oraz zapomocą nastawienia sterów wysokości tak, by dawały jak największy opór powietrza. Dla mniejszych płatowców daje to dostateczne hamowanie, ponieważ jednak wymiary samolotów coraz bardziej wzrastają, co pociąga za sobą coraz większy wzrost energii kinetycznej ich ruchu, przeto zaszła potrzeba wprowadzenia bardziej wydajnych hamulców dla płatowców większych.

Angielskie Ministerjum Lotnictwa wykonało w związku z tem próby nowych hamulców na płatowcu „Inflexible” o ciężarze 12 t, budowy Wm. Beardmore & Co, Londyn. Samolot ten jest wyposażony w 3 silniki o mocy po 650 KM i w koła o średnicy 2 m. Te ostatnie otrzymały teraz hamulce hydrauliczne, podobne do hamulców samochodowych. Dla uniknięcia niebezpieczeństwa wywrócenia się płatowca przy zbyt szybkim hamowaniu, działanie hamulców (nacisk taśmy na bęben hamulcowy) uzależniono od nacisku ostrogi na grunt. Jeżeli więc hamulec działa zbyt silnie, to ostroga unosi się i odrywa od ziemi, a wówczas hamowanie ustaje, wobec czego płatowiec przybiera znów (przy ruchu naprzód) pozycję normalną. Hamulec włącza się zapomocą dźwigni umieszczonej pod ręką pilota.

NAPRAWA USZKODZONYCH MASZYN zapomocą spawania elektrycznego.

Różne nowe sposoby spawania, w obecnych czasach rozpowszechnione, coraz więcej są stosowane we wszystkich dziedzinach obróbki metali. Do szczególnego znaczenia doszło spawanie zapomocą łuku elektrycznego, które może znaleźć nadzwyczaj rozległe zastosowanie. Znane jest jego użycie przy wstawkach, łączeniu rur i kołnierzy i t. d. Dalsze zastosowanie będzie ono miało przy układaniu przewodów rurowych, ponieważ dopasowanie rur może się odbyć na powierzchni gruntu, odpada przytem praca przy uszczelnianiu kielichów, a to powoduje zmniejszenie kosztów. Dalej spawanie elektryczne stosuje się przy wykonaniu połączeń rur do wysokich ciśnień, co poprzednio odbywało się zapomocą (Ciąg dalszy na str. 156).

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSK. w WARSZAWIE.

KONTO P. K. O. 128.

POSIEDZENIE TECHNICZNE.

W piątek, dnia 19 października r. b. o godzinie 8-ej wieczorem w Wielkiej Sali gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie wygłosi odczyt inż. Józef Szrednicki p. t. „Wyniki stosowania zasad naukowej organizacji pracy w warsztatach kolejowych” (z przezroczeniami).

KOMUNIKATY KÓŁ I WYDZIAŁÓW.

Rada Naukowo-Techniczna zbierze się w czwartek, dnia 18 b. m. o godz. 6-ej wiecz. w sali Nr. V.

Koło Leodyjczyków zawiadamia Pp. Członków, że najbliższe zebranie koleżeńskie odbędzie się w sobotę, dnia 27 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w sali Nr. IV.

Koło Zebrań Towarzyskich urządza pierwszy powakacyjny podwieczorek taneczny w sobotę, dnia 20 b. m. o godz. 8-ej wiecz. Zaproszenia otrzymać można u Pp. Członkiń i Członków K. Z. T. oraz w Kancelarii Stowarzyszenia.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Z bliższych informacji o poniżej podanych posadach korzystać mogą członkowie stowarzyszeń, zgrupowanych w Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, zwracając się o szczegóły do Kancelarii Stowarzyszenia Techników (Czasowego 3/5), a nie do Administracji „Przeglądu Technicznego”

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

POSADY WAKUJĄCE:

- 266—Rada Portu w Gdańsku poszukuje na okres roczny Geometri.
- 268—Do fabryki wyrobów metalowych w Lublinie poszukiwany jest młody Inżynier warsztatowy. Oferty z odpisami świadectw, referencjami i wysokością żadanego wynagrodzenia nadsyłać do Kancelarii Stowarzysz. pod Nr. 268.
- 270—Fabryka Maszyn w Zagłębiu poszukuje 3-ch młodych Inżynierów lub Techników z pewną praktyką w konstrukcji żelaznej. Oferty składać pod Nr. 270.
- 274—Inżyniera-Mechanika warsztatowca poszukuje fabryka maszyn w Warszawie na stanowisko kierownika ruchu. Do dyspozycji 4-o pokojowe mieszkanie. Szczegółowe oferty nadsyłać pod „Ruch”.
- 276—Dyrekcja Szkoły Rzem.-Przem. w Liskowie poszukuje nauczyciela wykładowcy do przedmiotów zawodowych: nauka o cieple, technologia metali i drzewa, mechanika stosowana, obróbka metali i elektrotechnika.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 75—Inżynier z praktyką w dziale samochodowym i ogólnowarsztatowym poszukuje zajęcia w godzinach popołudniowych.
- 77—Inżynier-Mechanik z 10-letnią praktyką kierowniczą i administracyjną w chłodnictwie i w wytwórniach kwasu węglowego i tlenu oraz z 8-letnią praktyką w dziale samochodowym poszukuje odpowiedniego stanowiska.

Konstruktor samodzielny
poszukuje posady.
Specjalność: obrabiarki, urządzenia warsztatowe, rekonstrukcje. Oferty: „Inicjatywa” do Redakcji „Przeglądu Technicznego”. 557n

FABRYKA URZĄDZEŃ ZDROWOTNYCH

Tel. 175-68
68-00

A. RADŁOWSKI i M. SZTOS

WARSZAWA,
ul. Daleka Nr. 3
(dom własny)

Ogrzewania centralne wszelkich systemów, przewietrzania, suszarnie, pralnie, kuchnie parowe, przewody wysokiego ciśnienia i t. p. **Kanalizacja i wodociągi**, kąpiele, natryski, łaźnie. **Własna wytwórnia pieców kąpielowych, gazowych i węglowych.** Projekty i kosztorysy na żądanie.

		Ceny ogłoszeń	
Przedpłata kwartalna	10 zł.	Jednorazowych:	
przyjmuje Administracja i Poczta Kasa Oszczędności na konto № 515.		Za jedną stronę	zł. 300.—
Przedpłata zagranicą	60 zł. rocznie	„ pół strony	165.—
Cena zeszytu pojedynczego	zł. 150	„ ćwierć strony	90.—
(Ceny zeszytów specjalnych są ustalane [każdorazowo])		„ jedną ósmą	45.—
Za zmianę adresu (znaczkami poczt.)	1 zł.	„ jedną szesnastą	25.—
		Przy zamówieniu wielokrotnych ogłoszeń, bez zmiany tekstu, udziela się nast. zniżek.	
		za 6-krotne ogł. 10%	
		„ 13 20	
		„ 26 25	
		„ 52 30	
		Dopłaty: za 1 str. okładki 100%, za IV str. okł. 50%, za zam. wione miejsce na innych stronach 20%	
		W „Nowinach Technicznych” o 50% drożej. Dla poszukujących pracy 50% ustępstwa.	

Biuro Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Czackiego Nr. 3 (Gmach Stowarzyszenia Techników). Telefonu Nr. 67-04. Redakcja otwarta we wtorki, czwartki i piątki od godz. 7 do 8 i pół wieczorem. Administracja otwarta codziennie od godz. 10 do 2 po poł. i od 6 do 8 wieczorem. Wejście do Redakcji i do działu prenumerat Administracji, przez sień główną budynku; wejście do działu ogłoszeń — z bramy № 3.

mocą wwalcowywania. Spawanie elektryczne pozwala na łączenie materiałów wysokowartościowych, np. obręczy na kółkach taboru kolejowego i t. p. Również umożliwia jest zastąpienie żeliwa żelazem; oszczędność na wadze może być w tym razie b. znaczna. Zamiast kadłuba żeliwnego prądnicy 11 000 kg, można zastosować kadłub z żelaza zlewnego wagi 6000 kg. Spawanie elektryczne może również zastąpić nitowanie, wskutek czego, w konstrukcjach budowlanych, znajdują większe zastosowanie rury; zamiast dotychczas używanego żelaza profilowego.

Bardzo duże znaczenie gospodarcze ma spawanie elektryczne uszkodzonych części maszyn dużych wymiarów, ponieważ koszt ich naprawy wynosi 10 do 50% kosztu nowych części. Jeżeli dotychczas w tej dziedzinie nie osiągnięto dostatecznych wyników, jest to następstwem tego, że sprawą tą zajmują się tylko pojedyncze firmy, gdyż przedstawia ona wielkie trudności, dla których pokonania wymaga się długoletniego doświadczenia.

Jako przykład udanej naprawy dużej maszyny, podajemy opis naprawy kadłuba pompy. 25 marca r. b. pękł z niewiadomych powodów kadłub pompy i jej dzwon powietrzny w zakładzie wodociągowym w Berlinie. Wysokość podnoszenia wody wynosiła 75 m; uszkodzenie kadłuba, wysokości 1555 mm i średnicy 1170 mm, było tego rodzaju, że podług dotychczasowych mniemań, mogła być mowa tylko o zastąpieniu go nowym kadłubem.

Wykonanie jego byłoby nietylko kosztowne, lecz wymagałoby dłuższego czasu. Ponieważ pompa była pilnie potrzebna, zarząd wodociągów berlińskich postanowił zrobić doświadczenie i naprawić ją zapomocą spawania elektrycznego. Wykonanie tej trudnej naprawy powierzono firmie, która zagwarantowała trwałość, szczelność i brak naprężeń w spawanej części.

Zanim nastąpiły właściwe roboty spawalne, miejsca pęknięcia i rysy były rozszerzone. Następnie przystąpiono do nagrzewania, które jest bardzo żmudne. W tym celu należało wytworzyć wokół spawanej części rodzaj pieca z ogniotrwałych materiałów. Nagrzewanie do stanu czerwoności trwało 15 godzin.

Właściwe spawanie odbyło się zapomocą prętów żeliwnych 10 i 12 mm grubości, doprowadzonych przy pomocy prądu 800 — 1000 A do stanu ciekłego. Spawanie trwało 26 godzin. Po skutecznieniu spawania, nastąpiło stopniowe ochładzanie, na które zużyto więcej czasu, niż na nagrzewanie.

Cała robota wymagała stosunkowo krótkiego czasu — 12 dni roboczych.

31 maja r. ub. pompa była puszczone w ruch i od tego czasu działa prawidłowo. (Das Gas-u. Wasserfach, zesz. 49 z 1927 r.).

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE.

Stowarzyszenie Techników w Warszawie*

Sezon odczytowy w Stowarzyszeniu rozpoczął się w r. b. dn. 5 października odczytem p. Prof. D-ra F. Kucharszewskiego p. t.:

Michał Jan Hube

i jego rozprawa o obwałowaniach rzek,

którą podajemy w zesz. niniejszym Przeglądu Technicznego.

Następne zebranie, dn. 12 b. m., wypełnił odczyt p. Inż. B. Plebińskiego

**O budowie mostu żelbetowego
na rz. Elorn pod Brestem,**

ilustrowany przezręczami i pięknym filmem, sprowadzonym z Francji, oraz odczyt p. Inż. J. Pruchnika

O meljoracji Polesia,

w którym prelegent opisał położenie geograficzne i klimat

tej części Polski, wypowiedział przekonanie o możliwości przeprowadzenia meljoracji bagien tamtejszych oraz o rentowności tej pracy, przy wyzyskaniu dzisiejszych nieużytków na pola uprawne, wspomniawszy wreszcie o trudnościach ze względu na ogrom projektowanej pracy i konieczność porozumienia z sąsiadem wschodnim co do regulacji Prypeci. Prelegent sądzi wszakże, że ta ostatnia okoliczność nie stanie na przeszkodzie meljoracji, nawet w razie nieosiągnięcia wspomnianego porozumienia.

Niestety bliższych szczegółów technicznych co do zamierzonego projektu meljoracji oraz organizacji prac przygotowawczych, które przedewszystkiem byłyby ciekawe, prelegent nie podał, ograniczając się jedynie do wzmianki o prowadzonych przez Biuro projektu meljoracji Polesia pracach nad regulacją parę mniejszych rzek i odbudową niektórych kanałów.

Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu. *)

Działalność Stowarzyszenia w r. 1927/28 nie wykazuje ożywienia w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Zebrania odczytowe w liczbie 7-u zgromadziły niewielką liczbę słuchaczy, średnia bowiem frekwencja wynosiła ok. 16 członków. Wycieczek zbiorowych do zakładów przemysłowych, położonych na terenie okręgu sosnowieckiego, zorganizowano 5, również przy małej frekwencji uczestników. Ilość członków Stowarzyszenia w dniu zamknięcia okresu sprawozdawczego dn. 1.4.1928 r. wynosiła 175 (wobec 203 członków w r. ub.), lista stałych gości Stowarzyszenia — 40 (wobec 58 w r. ub.). Ponieważ i tętno życia towarzyskiego uległo znacznemu osłabieniu, Stowarzyszenie ma b. utrudnioną walkę z komplikującymi się coraz bardziej kwestjami materialnymi. Jeżeli dodamy jeszcze, że w okresie sprawozdawczym biblioteka Stowarzyszenia wzrosła o 10 dzieł i wynosi obecnie 220 dzieł, przyczem korzystano z niej w ciągu roku 19 (!) członków, to zgodzimy się z tem, że Stowarzyszenie nietylko nie podąża ku lepszemu rozwojowi, ale okazuje znamiona jeśli nie upadku, to w każdym razie degeneracji, spowodowanej brakiem zainteresowania jego losami ogromnej większości członków.

Czy jednak istnienie sprężystej i ożywionej wewnętrznej działalnością organizacji inżynierów polskich w jednej z najważniejszych placówek naszego przemysłu nie jest koniecznym warunkiem zrationalizowania i rozrostu tej gałęzi przemysłu? Czy Stowarzyszenie nie może być ośrodkiem, szerzącym wiedzę techniczną nietylko między swoich członków, ale również między pomocniczymi siłami technicznymi, do których ma bezpośredni dostęp i których braki najlepiej odczuwa i rozumie?

Oczywiście, że tak, i z pewnością żaden z członków Stowarzyszenia nie przypuszcza, żeby te wielkie zadania mogły podjąć poszczególne, rozproszkowane jednostki, chociażby ujawniały maksimum dobrej woli i inteligencji zawodowej. Jeżeli więc dziś w okręgu węglowym i w okręgu ciężkiego przemysłu żelaznego Stowarzyszenie Techników ledwo wegetuje, jest to przedewszystkiem winą braku programu.

Należy się zgodzić, że Stowarzyszenie jest organizacją, wiążącą ludzi nie na tle towarzyskiem, ale na gruncie wspólnych zainteresowań, wspólnych ideałów i wspólnej pracy; wszystko inne może być tylko mniej lub więcej miłym, ale zgoła nie zasadniczym dodatkiem.

Stowarzyszenie, które będzie miało program pracy, będzie mogło stale zainteresować swemi pracami poszczególne członków, nie tak, jak obecnie, od wypadku do wypadku, od sprowadzenia zwłok Słowackiego do Zjazdu Związków Zrzeszeń Technicznych. Na zakończenie dodać możemy, że Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu zna swoje braki i samo je piętnuje, co byłoby już pierwszym krokiem poprawy — niestety nienotowanym w niektórych Stowarzyszeniach innych, większych nieraz miast.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Przegrupowania w światowych koncernach naftowych.

Rezultatem konferencji odbytej między Sir Deterdingiem (Royal Shell), Cadmanem i Teaglem (Standard Oil), jest fuzja angielskiego koncernu naftowego Royal Shell z koncernem amerykańskim Burmah Oil.

*) Uwagi na tle donoznego sprawozdania Stowarzyszenia.